

BELEIDSDOCUMENT

Handen uit de mouwen voor de energietransitie

Wij moeten nadenken over een regionaal energiebedrijf

Op diverse plaatsen in Nederland worden gemeentelijke of regionale energiebedrijven in het leven geroepen om de energietransitie vorm te geven. Zo zien bijvoorbeeld de gemeenten in Noordoost Twente kansen in een eigen energiebedrijf. Dit gebied wil met de oprichting van een eigen, duurzaam energiebedrijf de lokale productie van duurzame energie versnellen. De colleges van Dinkelland, Losser en Tubbergen stemden daarom in met een aantal voorstellen op dit terrein. Naast het besluit tot oprichting van het energiebedrijf waarin gemeenten en lokale energie-initiatieven op gelijkwaardige basis deelnemen, gaat het om garantstelling voor leningen voor projecten en om beleidsregels voor lokaal eigendom. (www.energievannoordooستwente.nl/nieuws/noordoost-twentse-gemeenten-zien-kansen-in-eigen-energiebedrijf/?msclkid=fa486c81c46c11ecb5662d89c55d4546)

HoekscheWaardDuurzaam ziet voor de regio Hoeksche Waard in ieder geval drie onderwerpen om nu aan te pakken:

- Uitvoering van de warmtetransitie.
- Faciliteren van een energienetwerk (fijnmazig, voor de productie en het gebruik van energie).
- Mee profiteren van grootschalige zon- en windprojecten.

Voor de uitvoering van deze initiatieven denken wij aan een regionaal energiebedrijf. Een dergelijk “energiebedrijf” zou in eerste instantie kunnen starten als een raadgevende denktank met mensen uit de Hoeksche Waard met knowhow om voor deze gemeente tot goede oplossingen te komen. Wij stellen een denktank voor met bij het onderwerp betrokken ambtenaren, deskundigen uit de Hoeksche Waard van o.a. HWDuurzaam, fractiespecialisten van de politieke partijen en experts van uitvoerende partijen, zoals Stedin en Engie, het geheel onder supervisie van de gemeente Hoeksche Waard.

In de volgende fase van uitvoering kan het “bedrijf” een rol vervullen om het proces te versnellen of de winst binnen de Hoeksche Waard te houden. Het doel moet zijn goede oplossingen te bereiken, die de Hoeksche Waard verder brengen. Welke vorm het regionale energiebedrijf precies krijgt is mede afhankelijk van de uitkomsten van de discussies in de denktank. Voorbeelden zijn een overheids-B.V. of één of meerdere coöperaties. De hier genoemde besluiten moeten uiteraard voldoen aan alle eisen voor gemeentelijke besluitvormingsprocessen.

Uitvoering van de warmtetransitie

HoekscheWaardDuurzaam stelt een stappenplan voor om de warmtetransitie te realiseren. De eerste actie is het starten als een raadgevende denktank en het begeleiden van een technische haalbaarheidsstudie naar:

- a. De aanleg en het gebruik van een warmtenet en naar de beschikbare bronnen voor collectieve warmtevoorziening langs de Noordrand van de Hoeksche Waard.
- b. De realisatie van individuele oplossingen voor de rest van de Hoeksche Waard (incl. eventuele kleinschalige warmtenetten).

Afhankelijk van de resultaten van deze haalbaarheidsstudie, zal gekeken moeten worden met welke partijen een volgende fase wordt ingegaan. De inbreng van de raadgevende denktank moet leiden tot adviezen over het concretiseren van verdere plannen op dit gebied.

Faciliteren van een energienetwerk

Wanneer we in de Hoeksche Waard in de komende jaren succesvol zijn bij de energietransitie, krijgen we er in deze gemeente zo'n 15.000 tot 30.000 warmtepompen bij en zo'n 30.000 tot 50.000 elektrische auto's. Daarnaast worden er nog 120 ha. zonnepanelen op daken gelegd en worden 100 ha. zonneparken vol gelegd met zonnepanelen.

Eén ding is duidelijk: ons huidige energienet kan dit niet aan. Bovendien zullen we maatregelen moeten nemen om de productie van energie en het verbruik ervan zoveel mogelijk te koppelen. Hoe meer energie achter de meter blijft, hoe beter het is. Gebruik van accu's, ook van de elektrische auto's, en een ander laadgedrag en consumptiegedrag dragen bij aan minder piekbelasting en efficiëntere benutting van de netcapaciteit.

Het invullen van een toegerust energienet kunnen we als Hoeksche Waard niet overlaten aan Stedin alleen. Wij zullen zelf een blauwdruk van het nieuwe net moeten maken. Zeker ook omdat het de energietransitie moet faciliteren en die niet door allerlei beperkingen moet frustreren.

Tijdig nadenken en in kaart brengen van de consequenties van de energietransitie leidt naar onze mening tot een passend traject. Tijdig inzicht in de noodzakelijke veranderingen in ons energienet, moet leiden tot proactief handelen om ons net geschikt te maken voor de toekomst en hierover beter te kunnen overleggen met Stedin.

Ook hier geldt: eerst nadenken in een denktank en vervolgens - wellicht in fasen - Stedin helpen bij de realisatie. Omdat nu al knelpunten bekend zijn, kan er snel gestart worden en kunnen ook snel de eerste resultaten worden geboekt.

Mee profiteren van grootschalige zon- en windprojecten

Allereerst moet door de politiek worden vastgesteld wat het begrip 'mee profiteren' inhoudt. Als dit 50% risicodragend mee-investeren betekent, moet het eigen regionale energiebedrijf vanaf het begin deelnemen in de projectopzet. Hiervoor is een goed afwegingskader van essentieel belang. Dat moet worden vastgesteld, voordat met partijen allerlei afspraken worden gemaakt. In dit afwegingskader worden de belangen van burgers, politiek en uitvoerders helder afgewogen, hetgeen leidt tot eenduidige randvoorwaarden voor de uitvoering van projecten en de plaats waar deze projecten moeten komen.

De ervaring van HoekscheWaardDuurzaam is dat op dit moment commerciële initiatiefnemers in het voordeel zijn en doorgaans afspraken hebben gemaakt met grondeigenaren en/of kabeleigenaren. In de praktijk vindt de 50% deelname min of meer plaats op hun voorwaarden. Dit zou eigenlijk andersom moeten zijn. De gemeente bepaalt het speelveld en de condities. Er blijken genoeg commerciële initiatiefnemers en grondeigenaren te zijn, die willen aansluiten bij concrete projecten.

Ook van andere coöperaties vernemen wij dat een naadloze samenwerking tussen de gemeente en het eigen energiebedrijf essentieel is. Dit geldt overigens ook voor de besteding van de opbrengsten van deze projecten.

Wij doen een oproep om te komen tot een helder afwegingskader en adviseren dringend geen tussentijdse pilotprojecten te starten op voorwaarden die niet voldoen aan de voorwaarden in dit afwegingskader. De door ons voorgestelde raadgevende denktank lijkt ons een uitstekend middel om te komen tot een gedragen voorstel voor een afwegingskader, waarin plaatsen worden aangewezen die voor de Hoeksche Waard acceptabel zijn en waar in de verdere uitwerking de winst in waarden voor de burger en de natuur het meest tot haar recht komt.

Hoeksche Waard, mei 2022.

Bestuur HoekscheWaardDuurzaam